

Att göra.

Handlingsplan Företagande och entreprenörskap

Diarienummer: 300-6345-14
Tryck: Länsstyrelsen Västernorrland

Denna handlingsplan går att få i alternativt format.

Förord

Den regionala utvecklingsstrategin för Västernorrland 2011-2020 pekar ut länets gemensamma färdriktning. Denna handlingsplan anger aktiviteter kopplat till strategins mål som rör företagande och entreprenörskap. Under de närmaste två åren kommer handlingsplanen att ge inriktningen på arbetet i länet och vara ett viktigt verktyg för länsstyrelsens prioriteringar av projektansökningar inom företagande och entreprenörskap. Det gäller både för ansökningar inom det regionala anslaget och för medfinansiering inom strukturfondsprogrammen.

Samverkan är centralt för att nå de mål som finns uppsatta fram till 2020 i länets regionala utvecklingsstrategi. Under arbetet med att ta fram handlingsplanen har samverkan varit en grundpelare som genomsyrat hela processen. Vi har involverat organisationer från hela länet i arbetet eftersom en ökad samverkan mellan aktörer på lokal och regional nivå är av yttersta vikt för att gemensamt skapa förutsättningar för nya produkter och tjänster, mer konkurrenskraftiga företag, samt för att uppnå bättre matchning mellan behov och tillgänglig kompetens på arbetsmarknaden. Under 2015 kommer även handlingsplaner inom andra viktiga områden för länets utveckling att tas fram och publiceras.

Härnösand, mars 2015

Sten-Olov Altin

Vikarierande landshövding

Inledning

I Västernorrlands län är sedan lång tid skogsindustrin den ekonomiska ryggraden. Vi har starka företagskluster inom bank, försäkring och IT, och en stor utvecklingspotential inom tjänstesektorn. För att möta framtidens behov och utmaningar krävs ett fokuserat arbete i länet för att skapa möjligheter för såväl individer som företagare att skaffa nya kunskaper och färdigheter. Exempel på utmaningar som finns för länet är matchningen av befintlig kompetens mot näringslivets behov och samverkan mellan skola och näringsliv för att underlätta steget in på arbetsmarknaden för unga. Möjligheterna att starta, driva och utveckla företag är också en förutsättning för fortsatt tillväxt och utveckling. Handlingsplanen har länets regionala utvecklingsstrategi, RUS, som utgångspunkt. De insatser som finns utpekade ska tillsammans bidra till att uppnå de målsättningar som slagits fast i strategin. Det vill säga, för området företagande och entreprenörskap ska det bidra till att:

År 2020 har Västernorrland drivande samverkans- och stödstrukturer för ett dynamiskt entreprenörs- och innovationsklimat på hög svensk nivå.

Att utifrån RUS identifiera mer konkreta handlingsplaner inom olika områden är ett nytt arbetssätt från länsstyrelsens sida. Det görs för att etablera en samsyn om de länsgemensamma prioriteringar som ska bidra till att uppnå målen i RUS.

Utöver handlingsplanen inom företagande och entreprenörskap kommer även handlingsplaner inom andra områden tas fram under 2015.

Exempel på handlingsplaner under utveckling:

RUS – HANDLINGSPLANER 2015*

Handlingsplan för företagande och entreprenörskap	Handlingsplan för transportinfrastruktur	Handlingsplan för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet
Handlingsplan för innovation	Handlingsplan för informations- och kommunikationsteknik (IKT)	Handlingsplan för kompetensförsörjning
Handlingsplan för energi och klimat	Handlingsplan för jämställdhet	Handlingsplan för integration

* Handlingsplanerna kommer att vara styrande för finansiering från: Anslag för regional tillväxt, Landsbygdsprogrammet, Regionalfonden, Socialfonden, Havs- och fiskerifonden, Interreg med flera.

Handlingsplanerna kommer styra vid länsstyrelsens prioritering av insatser inom det regionala anslaget samt medfinansiering av insatser inom strukturfonderna. Utifrån ärendenas art kommer handlingsplanerna att komplettera varandra. För att kunna anpassas till de snabba förändringar som sker i dagens samhälle kommer handlingsplanen för företagande och entreprenörskap att följas upp årligen och revideras efter två år.

Läget i länet

Västernorrlands län har i jämförelse med andra län klarat den senaste lågkonjunkturen relativt väl. Vi ser förbättrade placeringar inom nationella rankingar av länets näringslivsklimat¹. En analys av länets näringsliv², visar att merparten av länets företag är starka och välmående. Det finns dock potential för en fortsatt utveckling och förstärkt position på nationell nivå. Företagen i länet må vara relativt välmående, men de växer inte i antalet anställda. Dessutom finns fortfarande skillnader mellan antalet kvinnor och män som är företagare. Några utmaningar för framtiden är exempelvis lönsamhetsproblem inom primärproduktion i jordbruket³ och att andelen ungdomar med fullständiga gymnasiebetyg tenderar att sjunka i länet⁴.

¹ Företagsklimat, nationell undersökning av Svenskt näringsliv (foretagsklimat.se).

² Grufman Reje, Analys av näringslivet i Västernorrland, Analysen kan ses i sin helhet på www.lansstyrelsen.se/vasternorrland.

³ Jordbruksverket (2014), *Landsbygdens utveckling i norra Sverige under 2013*.

⁴ Skolverket.

Handlingsplan för regional utveckling

Handlingsplanen för företagande och entreprenörskap är ett steg mot att konkretisera arbetet med att nå målen i RUS genom gemensamma prioriteringar. I RUS finns stärkt innovationsförmåga identifierat som ett av tre övergripande strategimål. De andra övriga strategimålen är: positiv befolkningstillväxt och ökad tillgänglighet. För att nå dessa mål har även fyra fokusområden valts ut. Den här handlingsplanen kopplas främst till fokusområdet innovation som drivkraft. Inom detta fokusområde finns målsättningar om att vi innan 2020 ska göra insatser så att Västernorrland:

- har ett entreprenörskapsklimat som är bland Sveriges bästa med ökande andelar unga företagare.
- utmärks av en snabb och konkurrenskraftig övergång från idéer/forskning till hållbart förverkligande.
- är känt för sina regionala innovationsmiljöer och utvecklingen av dynamiska nätverk och kluster.
- har nått kraftfulla affärsframgångar inom exempelvis en växande energi- och miljöteknikbransch.

Tillvägagångssätt vid framtagande av handlingsplan

I arbetet med att ta fram handlingsplanen för företagande och entreprenörskap har regionala aktörer involverats inom hela processen. Inför starten har länspartnerskapet, med företrädare för viktiga organisationer i länet, informerats och löpande fått information om arbetsprocessen och möjlighet att påverka.

Under arbetet har två workshops anordnats, en inledande där näringslivs- cheferna från samtliga av länets kommuner bjöds in och deltog. Till den andra workshopen gick en bredare inbjudan ut, där förutom kommunerna även andra organisationer med direkt koppling till företagande och entreprenörskap bjöds in. Under workshoparbetet togs en förslagslista fram över aktiviteter som ska prioriteras under de kommande två åren.

Utifrån listan har länsstyrelsen gjort en sammanställning och skrivit ett utkast till handlingsplan som gått ut på remiss till involverade aktörer. I remissen har dessa aktörer fått möjligheten att lämna synpunkter på innehållet samt prioritera de aktiviteter som deras organisation har intresse av att delta i, alternativt ansvara för. Utifrån remissvaren har Länsstyrelsen gjort den slutliga prioriteringen. Handlingsplanen har sedan fastställts av Länspartnerskapet*.

*För ytterligare information arbetsprocessen, se bilaga 1.

Prioriterade områden för fortsatt utveckling

Prioriteringarna som finns angivna i tabellen är resultatet av den process som beskrivs ovan. Dessa anger inriktningen på länets arbete inom företagande och entreprenörskap under de kommande två åren. De kommer även att vara styrande för finansiering av projekt från det regionala anslaget och för medfinansiering inom strukturfondsprogrammen.

Så läser du tabellen

Överskriften i varje tabell är ett mål identifierat i RUS relaterat till företagande och entreprenörskap.

Kolumnen **AKTIVITET** anger de gemensamt identifierade aktiviteterna. Övergripande aktivitet är skrivet i fet stil. Under dessa finns i punktform:

- Detaljerad inriktning på aktiviteten.
- Kriterier som ett projekt måste uppfylla för att utgöra en aktivitet inom området.

ANSVARIG visar vilka organisationer som angett att de under perioden har för avsikt att driva projekt inom aktiviteten. Observera att detta inte är en slutgiltig lista. Aktörerna som nämns finns med för att underlätta eventuella samarbeten. Andra organisationer än de angivna är också välkomna att driva projekt inom området.

I bilaga 2 framgår det vilka som visat intresse för att delta i olika aktiviteter.

Så kan du använda handlingsplanens tabeller

Tabellerna anger aktiviteter som prioriteras i Västernorrlands län inom företagande- och entreprenörskap under 2015-2017.

Du som vill söka medel från länsstyrelsen bör använda handlingsplanens tabeller för att kontrollera att ditt projekt ryms inom ramen för de identifierade aktiviteterna. Tänk också på att om det finns kriterier som är angivna med ett måste ska dessa vara uppfyllda för att finansiering ska vara möjlig.

Mål: År 2020 har Västernorrland ett entreprenörskapsklimat som är bland Sveriges bästa med ökande andelar unga företagare

AKTIVITET	ANSVAR
<p>Främja entreprenörskap bland barn och unga från grundskolan och uppåt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekten bör ta utgångspunkt i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i länet såväl som på nationell nivå. • Insatser för att tidigt arbeta mot könsuppdelning på arbetsmarknaden. • Projekten måste baseras på nära samarbete med skolan. 	<p>Härnösands kommun Technichus Ung Företagsamhet Coompanion Sundsvalls kommun Örnsköldsviks kommun</p>
<p>Ökad samverkan mellan näringsliv och skola för att koppla befintlig kompetens till efterfrågan från näringslivet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tydliggöra och marknadsföra företagets behov av kompetens, exempelvis inom verkstadsindustri och skogsnäring. • Nya metoder och verktyg för att informera och intressera unga av företagandet inom länet. • Insatser som förbereder flickor och pojkar för arbetsmarknaden, exempelvis konceptet arbetsmarknadskunskap i skolan från Västerås. • Insatser som förbättrar matchning av studenter mot företagets behov, inkluderat framtagande av nya metoder för rekrytering. • Projekten måste baseras på nära samarbete med skolan. 	<p>Ung Företagsamhet Coompanion Örnsköldsviks kommun Timrå kommun LRF</p>
<p>Öka möjligheterna till ungas företagande genom att utveckla och stärka samarbetet med näringslivet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nya metoder och verktyg för att ta tillvara unga kvinnors och mäns potential och arbetskraft på arbetsmarknaden. • Insatser som förenklar inträdet på arbetsmarknaden för unga. 	<p>Ung Företagsamhet Coompanion Örnsköldsviks kommun Timrå kommun LRF</p>
<p>Nyföretagande</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insatser för start av nya företag inom länet. • Stimulera och inspirera till att fler kvinnor blir företagare. • Aktiviteter för att introducera utrikesfödda kvinnor och män till företagande, företrädesvis i kombination med Svenska för invandrare. • Ta fram metoder och modeller för ökad integration på arbetsmarknaden. • Aktiviteter för att underlätta generationsskiften i företag. 	<p>Hushållningssällskapet LRF Coompanion Örnsköldsviks kommun Timrå kommun Ånge kommun</p>
<p>Satsningar för att underlätta företagande i glesbygd</p>	<p>Örnsköldsviks kommun Ånge kommun Coompanion</p>
<p>Fortsatt strategiskt arbete för nya etableringar inom näringslivet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Särskilt inom branscherna bank, försäkring, pension, kundservice, IT, data och arkiv. 	<p>Sundsvalls kommun Örnsköldsviks kommun Timrå kommun Sollefteå kommun Härnösands kommun Coompanion</p>

fortsättning ► **Mål: År 2020 har Västernorrland ett entreprenörsklimat som är bland Sveriges bästa med ökande andelar unga företagare**

AKTIVITET	ANSVAR
Insatser för handelns utveckling inom länet <ul style="list-style-type: none"> Fortsatt (innovativ) utveckling av befintliga handelsföreningar alternativt bildande av nya. 	Sundsvalls kommun Ånge kommun Coompanion
Insatser som förbättrar offentliga aktörers bemötande och service till företag.	Sundsvalls kommun Ånge kommun Winnet
Aktiviteter för att stödja näringslivet i arbetet med att attrahera, rekrytera och behålla nyckelkompetens i länet	Sundsvalls kommun Örnsköldsviks kommun Winnet

Mål: År 2020 har Västernorrland nått kraftfulla affärsframgångar inom exempelvis en växande energi- och miljöteknikbransch

AKTIVITET	ANSVAR
Insatser för fortsatt arbete mot växande företag i länet (tillväxtprojektet) <ul style="list-style-type: none"> Aktiviteter med fokus mot enmansföretagare som vill att deras företag ska växa. Aktiviteter för små och medelstora företagare som vill att deras företag ska växa. Satsningar som bidrar till att företag som drivs av kvinnor växer. Aktiviteter som visar på konkurrensfördelar med hållbart företagande. 	Coompanion Timrå kommun ALMI LRF Winnet
Riktade satsningar som stärker företagets förmåga till affärsutveckling <ul style="list-style-type: none"> Särskilt inom kreativa, kulturella och gröna näringar samt cleantech. 	Ånge kommun Härnösands kommun Technicus Hushållningssällskapet LRF, Coompanion
Insatser för att attrahera och koppla investerare till tillväxtföretag i länet	Sundsvalls kommun ALMI Åkroken Science Park Coompanion
Insatser för fortsatt utveckling av Höga kusten bolaget och Destination Sundsvall <ul style="list-style-type: none"> Stödja investeringar i turistisk infrastruktur. Insatser för affärsutveckling mot internationella marknader. Insatser för ökat samarbete mellan Höga kusten och Destination Sundsvall. 	Sundsvalls kommun Örnsköldsviks kommun Ånge kommun Sollefteå kommun Hushållningssällskapet Timrå kommun Landstinget Västernorrland
Insatser för att introducera små/medelstora företag med vilja att växa på internationella marknader <ul style="list-style-type: none"> Aktiviteterna bör utgå från lokal nivå 	Sundsvalls kommun Åkroken Science Park
Aktiviteter för nya logistiska lösningar kopplat till näringslivet	Ånge kommun LRF

Mål: År 2020 utmärks Västernorrland av en snabb och konkurrenskraftig övergång från idéer/forskning till hållbart förverkligande

AKTIVITET

Insatser för fortsatt utveckling och företagsnära forskning inom

- IT
- Bank, pension och försäkring
- Data och arkiv

Mittuniversitetet

Utveckling inom bioraffinaderi och bioekonomi

- Satsningar på kommersialisering och introduktion av nya produkter på marknaden.
- Kommersialiseringsatsning för både etablerade och nya företag.

Åkroken Science Park

Fortsatt utveckling och kommersialisering av skoglig råvara inom vidareförädling och ny teknik

- Exempelvis spetsprojekt inom hållbar energi och smarta material.
- Projekt som sammankopplar näringsliv och akademi inom skogsområdet.

Härnösands kommun
Åkroken Science Park

Mål: År 2020 är Västernorrland känt för sina regionala innovationsmiljöer och utvecklingen av dynamiska nätverk och kluster

AKTIVITET

Insatser som bidrar till bildandet av en regional inkubator

- Insatser för att stärka regionala inkubatorns verksamhet i hela länet med lokal förankring inom länets kommuner.

ANSVAR

Ånge kommun
Åkroken Science Park
Örnsköldsviks kommun

Utveckla gemensam syn på varumärket Västernorrland

- Aktiviteter för marknadsföring av Västernorrland ur ett näringslivsperspektiv.

Timrå kommun

Uppföljning

Dagens samhälle är i ständig förändring och den sker idag kanske snabbare än någonsin. För att följa upp handlingsplanen kommer Länsstyrelsen vid två tillfällen per år bjuda in till uppföljningsträffar. Under uppföljningsträffarna ges möjlighet att utvärdera handlingsplanen och samtidigt tillsammans uppdatera varandra om läget i länet. Handlingsplanen kommer att revideras under 2017.

Bilaga 1 - Process vid framtagande av handlingsplanen

Länspartnerskapet

Länspartnerskapet beslutade den 7 november 2013 att handlingsplaner kopplat till RUS skulle tas fram inom olika områden. På mötet den 5 mars 2014 pekades företagande och entreprenörskap ut som ett av flera sektorsområden. Efter att arbetet med handlingsplanen kom igång har Länspartnerskapet informerats vid sina träffar den 17 september och 3 december av Magnus Karlsson, enhetschef på näringslivsenheten. Vid dessa tillfällen har information om arbetets fortskridande presenterats och det har funnits möjlighet till att lämna synpunkter på arbetet.

Workshop 1, 2014-10-09, Lotsstugan, Härnösand

Inbjudna: Samtliga av länets kommunala näringslivschefer via inbjudan till respektive kommunchef.

DELTAGARE

Ånge kommun	Tommy Eriksson
Härnösands kommun	Uno Jonsson, Olle Lidgren
Sundsvalls kommun	Anita Öberg, Petter Ekman
Sollefteå kommun	Tomas Falkensson
Örnsköldsviks kommun	Peter Juneblad, Daniel Nordström
Timrå kommun	Håkan Strömqvist
Kramfors kommun	Conny Eriksson, Marcus Grönlund

Workshop 2, 2014-11-19, Technicus, Härnösand

Till workshop 2 gick inbjudan ut till en bredare grupp av aktörer och organisationer med koppling till företagande och entreprenörskap inom länet.

DELTAGARE

Sollefteå kommun	Cathrin Johansson
Timrå kommun	Håkan Strömqvist, Linda Leiderud
Örnsköldsviks kommun	Peter Juneblad
Ånge kommun	Lena Gustafsson

DELTAGARE

Härnösands kommun	Uno Jonsson
Kramfors kommun	Conny Eriksson, Marcus Grönlund
Sundsvalls kommun	Petter Ekman
ALMI Mitt	Marie Wiklund
Winnet Västernorrland	Anna-Karin Byström
Åkroken Science Park	Mats Ullmar
LRF	Gunilla Kjellson
Hushållningssällskapet	Anders Segebo
Ung Företagsamhet	Marcus Claesson
Coompanion	Susanne Vinderå
Nyföretagarcentrum	Monica Westberg
Arbetsförmedlingen	Lars-Åke Larsson
Landstinget Västernorrland	Gudrun Lindberg
Technicus	Sigge Jungell
Mittuniversitet	
Handelskammaren	
Processum	
Företagarna	

Remiss, 2014-12-17 -2015-01-31.

Onsdag den 17 december 2014 skickades ett utkast på handlingsplanen ut på remiss till de aktörer som varit delaktiga i arbetet. Till kommunerna skickades en inbjudan dels till deras officiella e-post samt till de som tidigare varit delaktiga i processen. I remissvaret efterfrågades dels synpunkter på texten, men samtidigt gavs också dessa aktörer chansen att utifrån sin egen organisation prioritera vilka aktiviteter de har för avsikt att delta eller var vara delaktiga inom. Totalt mottogs 18 remissvar av 22 utskickade.

Uppföljning av handlingsplan företagande och entreprenörskap

Uppföljningsträff 1	Maj-juni 2015
Uppföljningsträff 2	Oktober-november 2015
Uppföljningsträff 3	April-maj 2016
Uppföljningsträff 4	Oktober-november 2016
Revidering	Januari-februari 2017

Bilaga 2 - Sammanställning av deltagare

Mål	Ånge kommun	Sundvalls kommun	Härnösands kommun	Sollefteå kommun	Örnsköldsviks kommun	Kramfors kommun	Timrå kommun	ALMI	Hushållnings-sällskapet	Landstinget	LRF	Mitt-universitetet	Nyföretagar-centrum	Technicus	Ung företagsamhet	Winnet	Åkroken Science park	Coompanion
Främja entreprenörskap bland barn och unga från grundskolan och uppåt	X	X		X		X	X		X	X	X	X		X				
Öka möjligheterna till ungas företagande genom att utveckla och stärka samarbetet med näringslivet	X	X	X	X		X			X	X	X			X				
Ökad samverkan mellan näringsliv och skola för att koppla befintlig kompetens till efterfrågan från näringslivet	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X			X	X
Insatser som förbättrar offentliga aktörers bemötande och service till företag.			X	X	X				X									X
Insatser för fortsatt arbete mot växande företag i länet (tillväxtprojektet)	X	X	X	X	X	X			X	X			X	X			X	
Riktade satsningar som stärker företagens förmåga till affärsutveckling		X			X	X	X	X		X			X				X	
Nyföretagande	X	X	X	X		X	X	X		X				X	X	X	X	
Satsningar för att underlätta företagande i glesbygd			X							X								
Fortsatt strategiskt arbete för nya etableringar inom näringslivet	X	X	X	X		X			X	X								
Fortsatt utveckling och kommersialisering av skoglig råvara inom vidareförädling och ny teknik	X			X	X	X	X		X	X		X		X				
Utveckling inom bioraffinaderi och bioekonomi	X		X		X		X											
Insatser för fortsatt utveckling och företagsnära forskning	X	X	X			X	X			X							X	X
Insatser som bidrar till bildandet av en regional inkubator		X	X	X		X	X	X		X				X				X
Aktiviteter för nya logistiska lösningar kopplat till näringslivet		X	X			X	X		X	X							X	
Insatser för att attrahera och koppla investerare till tillväxtföretag i länet	X		X		X	X	X	X	X								X	
Insatser för handelns utveckling inom länet			X	X		X	X		X									
Aktiviteter för att stödja näringslivet i arbetet med att attrahera, rekrytera och behålla nyckelkompetens i länet	X		X	X			X		X			X					X	X
Utveckla gemensam syn på varumärket Västermorrland	X	X	X	X		X		X	X					X		X		X
Insatser för fortsatt utveckling av Höga kusten bolaget och Destination Sundsvall		X	X		X	X		X		X								X
Insatser för att introducera små/medelstora företag med vilja att växa på internationella marknader	X											X					X	

REGIONAL UTVECKLINGSSTRATEGI
FRAMTID VÄSTERNORRLAND 2020

År 2020 ska vi nå målen i den regionala utvecklingsstrategin

Det här är en handlingsplan som identifierar hur vi i Västernorrland tillsammans ska nå de mål som finns uppsatta i den regionala utvecklingsstrategin, RUS. Planen är framtagen i bred samverkan med aktörer i länet. Länsstyrelsen har ansvar för den regionala utvecklingsstrategin och samordnar och publicerar därför handlingsplanerna.

Handlingsplanen är ett verktyg för länsstyrelsens prioriteringar av projektansökningar och listar aktiviteter kopplade till strategins mål.

På vår webb kan du läsa mer om RUS och handlingsplanerna som ingår i den.

Länsstyrelsen
Västernorrland